

A vizek földjén

2025. június elején a Bakonyerdő Zrt. negyven munkatársa szakmai tanulmányútra indult a Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. területére, ahol két tartalmas napot töltöttek el a Jánossomorjai és a Kapuvári Erdészet vendégeként.

A program első állomása a Dunakiliti Duzzasztómű volt, amely 1989 óta működik, és kulcsszerepet tölt be a Szigetköz hullámtéri vízszabályozásában. A duzzasztómű a szigetközi hullámtéri vízpótlás kulcsműtárgya a Duna 1842 fkm szelvényében. Az 1995. évben épült fenékküszöb segítségével a szigetközi hullámtéri vízpótlást biztosítja, és emellett árapasztó szerepe is van.

A létesítmény két fő részből áll: a duzzasztóműből és a segédhajósilipből. A mű hét, egyenként 24 méter széles nyílásának többsége duzzasztási célokat szolgál, míg az egyik nyílás ideiglenes hajósilipként is funkcionál. A vízkormányzási feladatokat a közeli üzemirányítási épületből vezérlik. A látogatás különleges élményt nyújtott: a résztvevők bejárhatták a Duna vize alatt és felett húzódó átjárókat, megtapasztalva, milyen a folyó alatt és felett közlekedni.

Bors László erdészetvezető elmondta, hogy további négy fenékküszöb megépítése van tervben, amelyek a vízvisszatartást és az Öreg-Duna vízszintjének szabályozását segítik. A térség erdeinek jövője nagyban függ a vízgazdálkodástól: a Jánossomorjai Erdészet 10 ezer hektáron gazdálkodik, ebből 1200 hektár hullámtéri, további 2000 hektár a mentett oldalon és mintegy 6–6500 hektár az Észak-Hanságban található. A vízvisszatartás hatása ezen területeken nap mint nap tapasztalható, különösen a változatos termőhelyeken – lápokon, réttalajokon –, ahol az aszály és a belvizek

egyaránt gondot okozhatnak. A Mosoni-sík belső részén belvizekkel, míg a széleken aszálykárral küzdenek. A fokozottan védett, védett területek aránya is jelentős, ez további kihívások elé állítja a kollégákat.

Ebéd után a csapat vízitúrra indult a Mosoni-Dunán, ahol egy speciálisan kialakított vízi járművel fedezték fel a környéket. A barátságos hangulat és a házigazdák vendégszerete feledtette a nyári hőség okozta kényelmetlenségeket. A Duna-szigeti Denkpál-hallépcsőhöz vezető úton az ártéri erdők látványa kísérte az utazást, miközben *Tima Gábor* erdőgazdognok és *Légrádi Róbert* kerületvezető erdész válaszolt a felmerülő szakmai kérdésekre.

A vendéglátó Jánossomorjai Erdészet mintegy 80%-ban puhafás állományokkal gazdálkodik; két gondnoksága nyolc erdészkerületet foglal magában. A fő bevételi forrás a nemesnyár, különösen a Pannónia nyárklón, ami az eddigi tapasztalatok alapján leginkább bevált, de egyéb nemesnyár klónok is megtalálhatóak. A víz jelenléte kulcsszerepet játszik mind az erdők fennmaradásában, mind a gazdálkodásban. A természetvédelmi korlátozások pedig egyre több kihívást jelentenek az erdőkezelések, erdőfelújítás során.

A vízlépcsőnél történt kikötés után egy nyárkísérleti területen ismerhették meg a legjobb növekedési mutatókat produkáló klónokat. A szakemberek itt is megerősítették, hogy a Pannónia nyár vált meghatározóvá. Ezt követően egy háromhektáros fiatal tölgyeshez látogattak el, miközben a közeli kormoránteleg madarai szolgáltatták a háttérzenét.

Az első nap zárásaként a csoport a Kapuvári Erdészethez tartozó Göbös-majorba érkezett. A szállás elfoglalását követően vacsorával és baráti beszélgetéssel zárták a napot.

A második nap reggelén a szakmai program a Göbös-major Ökoturisztikai Központban folytatódott, amely egykor az Esterházy-birtok része volt. *Skerlecz András* erdészeti igazgató mutatta be a 40 hektáros terület múltját és jelenét. A komplexumban fedett lovarda, káramok, tanösvény, sétakocsikázási lehetőség és erdei iskola is működik, melyek számos rendezvénynek, esküvőnek, tábornak adnak otthont. Az erdőgazdaság 1998-ban vásárolta meg a 40 hektáros területet a csapodi térsztől, azóta folyamatosan fejlesztik, bővítik. Kihívásokkal, feladatokkal és reményekkel teli a turisztikai központ működtetése.

A délelőtt kulturális programmal folytatódott Fertődön, az Esterházy-kastély és a lenyűgöző park megtekintésével. Az ebéd közben szemerklélő eső sem szegte kedvét a résztvevőknek, akik a délutánt a Kapuvári Erdészeti Gazdálkodásának megismerésével töltötték Horváth Zsuzsanna erdőgazdálkodók vezetésével.

A 10 200 hektáros területen két gondnokság működik, melyek korábban önálló erdészetekként tevékenykedtek. A Dél-Hanság egységesebb tömbben fekszik, állományainak 75%-át gyors növekedésű lágylombos fajok alkotják, köztük kiemelkedő a nemesnyár aránya (51%). Fűzek, hazai nyarak, mézgás éger, és kis arányban ugyan, de a gazdaságilag jelentős fekete dió is megtalálható.

A fekete dió termőhelyi igényeiről, felújítási nehézségeiről, talajvízfüggőségéről a szakmai program során terepen is szerezhettek tapasztalatot a résztvevők. Munkavégzés közben figyelhették meg talajelőkészítés során a tuskófűrő és Rigol mélyszántó eke munkáját. Az erdészeti igazgatója elmondta, hogy a mélyszántás szerepét fokozatosan átveszi a mélytárcsázás, mivel utóbbi jobban megőrzi a termőréteg

szerkezetét, nem keveri fel az alul lévő gyengébb talajrétegeket, ezáltal megnehezítve a területek felújítását.

A tanulmányút utolsó állomása egy nyárasok között megbúvó erdészettörténeti gyűjtemény volt. A kiállításon Balsay László erdőmérnök kitarató gyűjtőmunkájának eredményeként régi térképek, fotók és erdőtervi adatok mutatták be a múlt értékeit. A tanulmányút valóban egy más világba engedett betekintést – más típusú erdők, eltérő termőhelyek, más gazdálkodási környezet és kihívások. Az ilyen tapasztalatok segítenek abban, hogy egymástól tanulva, közös célért dolgozva fejlődhessünk tovább.

Patocskai Lunk Eszter kommunikációs vezető
Bakonyerdő Zrt.

Fotó: **Gergál-Gombás Mónika, Patocskai Lunk Eszter, Kovács Attila**

Ökológiai vízpótlások a NEFAG Zrt. erdőterületein

Mindent megtesz a NEFAG Zrt. annak érdekében, hogy erdőterületein élet-erősek maradjanak a fák. Ezért a vízügygel együttműködve jelentős mennyiségű többletvízzel gyarapították a kezelésükben lévő térségeket. Ennek keretében feltöltötték a karcagi és a szolnoki csatornákat is.

Ki ne szeretne szolnokiként az erdőben sétálni?! Kivált most, hogy közeleg az ősz, és újra pompás színeket ölt magára a Szolnoki Parkerdő. Ehhez persze nélkülözhetetlen, hogy a közkedvelt kirándulós hely erdőrészei élet-erősek maradjanak, ami a világszerte változó klimatikus viszonyok miatt ma már nem magától értetődő – különösen az Alföldön nem.

Szolnokon és környékén mégis van pozitív példa. Hiszen a NEFAG Zrt. mindent megtesz annak érdekében, hogy a kezelésébe tartozó erdőterületek fái megfelelő környezetet kapjanak, és ez igaz a szolnoki mellett a karcagi erdőre is.

Ennek megfelelően – a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság beavatkozásának eredményeként – jelentős mennyiségű többletvíz engedtek a NEFAG Zrt. karcag-apavárai erdőterületére: a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna 69+020 szelvényéből közel 330 ezer köbméternyi vizet szivattyúztak a Karcagi V. csatornába, nagyban segítve a térség ökológiai életerének javulását. A mellékágak a víz vezetése útján töltődtek meg, az erdőt érintően mintegy kilenc kilométer hosszúságban teltek meg vízzel a csatornák.

A Szolnoki Parkerdő esetében pedig az Eresztőhalmi I. és a Kisgyepi-csatorna szivattyús vízpótlása valósult meg. Az erdőt érintő medrekben mintegy öt kilométeren történt vízpótlás, 200 ezer köbméter éltető víz átmenelével. A vízpótlásokat a NEFAG Zrt. a *Víz a tájba!* programon belül végezte el.

Mindez azért jelentős, mert az éghajlatváltozás miatti csapadékhiány, illetve a csapadék egyenlőtlen eloszlása következtében csökken a talajban tárolt vízkészlet. A felszín alatti vízhiány eléri

a nyolc köbkilométert, a vízhiány különösen az alföldi területeket sújtja. Ez részben kezelhető a felszíni, átfolyó vizek visszatartásával, illetve a visszatartott víz csatornákon keresztül történő szétosztásával.

A Víz a tájba! program az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) koordinálásával indult, amelyen belül meder- és partrendezések elvégzésére is van lehetőség. Az intézkedéssel a mezőgazdasági, illetve az erdőterületeken válik lehetségessé aktív vízbázisok létrehozása.

A NEFAG Zrt. kezelésébe tartozó térségekben most elvégzett vízpótlás révén javult az erdőterületek talajának nedvességtartalma, nőtt a fák számára felvehető vízkészlet mennyisége, összességében javult az egyes fák és az erdők vitalitása.

Forrás: **NEFAG Zrt.**

